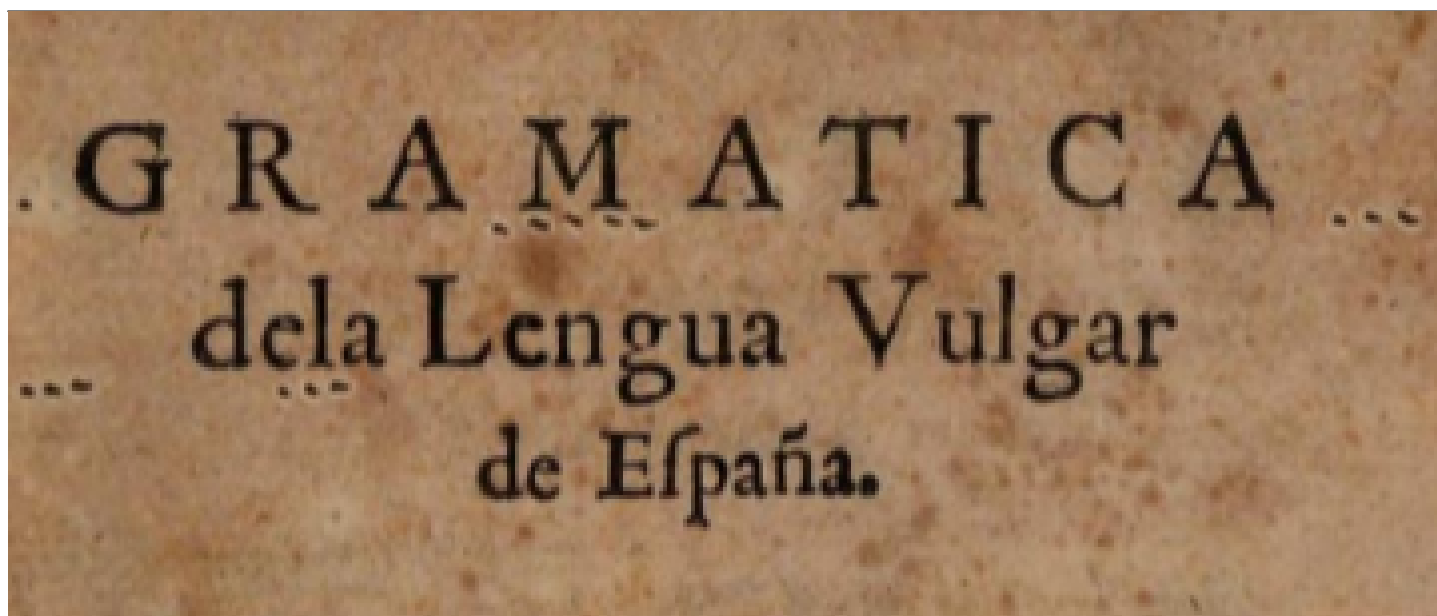

La llengua 'castellana' s'originà a l'Aragó, segons una gramàtica del segle XVI

Autor: Bel·lónides

Data de publicació: 12-02-2024

Al llibre titulat Gramatica de la lengua vulgar de España, obra d'autor anònim i impresa per Bartholomé Gravio, l'any 1559, a la ciutat de Lovaina, actual Flandes, s'explica un relat ben diferent de la història dels diversos regnes de la península ibèrica i de les seves respectives llengües.

Sembla ser que aquesta gramàtica per a estrangers, la primera dedicada a la llengua que avui coneixem com a espanyola, va lliurar-se de la censura i el seu contingut no fou adulterat, potser pel fet d'editar-se i distribuir-se a Lovaina. Per aquest motiu, la versió de la realitat històrica que hi trobem és ben diferent a la que figura en altres textos que sí van ser revisats i adulterats per la censura espanyola i que la historiografia acadèmica ens vol fer passar per verídics.

Fragment de la Gramatica de la lengua vulgar de España.

Així, en aquest llibre, per exemple, se'ns diu que l'espanyol no s'origina a Castella, que no tindria una llengua pròpia, atès que l'idioma que avui anomenem erròniament castellà, i que l'autor anònim anomena Lengua Vulgar de España, en realitat ja es parlava abans al Regne d'Aragó i al Regne de Lleó.

A més, sobre aquestes dues corones, la d'Aragó i la de Lleó, l'autor del llibre ens adverteix que són més antigues que no pas la corona castellana, que al principi només era un comtat sotmès als sarraïns, fins que el rei d'Aragó i el rei de Lleó la varen conquerir i cristianitzar.

Un altre aspecte interessant que es pot extreure del llibre, com ara veurem, és la constatació que aquesta Llengua Vulgar d'Espanya era considerada, al segle XVI dC, com la llengua més nova i menys prestigiosa de la península,

mentre que l'aràbiga i la catalana eren les més cultivades i riques, tan en obra com en autors. Com podeu observar, res no encaixa amb el relat que defensa la historiografia espanyola.

En aquest article analitzarem detalladament la informació del document històric (en color blau), per fragments, que anirem comentant (en color negre):

La llengua més antiga és l'eusquera, que es parlava als mateixos territoris que avui

"Quatro son, i mui diferentes entre si, los lenguajes, enque hoi dia se habla en toda España. Al primer lenguaje llaman Vazquense, que es la lengua de Viscaia, de la Provincia, i de Navarra; tiene su origen esta-lengua, i reconoce por madre ala lengua Caldea, segun dicen los doctos que la entienden: es mui, notorio (como paresce alos mas graves varones) que esta es la mas antigua lengua entre todas las otras, que se hablan por toda España en este tiempo."

Al primer fragment, se'ns explica que a meitat del segle XVI es parlaven quatre llengües a la Península Ibèrica i que la més antiga és el basc que es parla a Biscaia, a la Provença (potser referint-se a l'actual Occitània gascona) i a Navarra. Es a dir, en essència, als mateixos territoris que avui en dia. També ens informa que en aquella època es creia que la llengua basca provenia de la llengua dels caldeus. I, finalment, no ens especifica si hi ha gaire literatura o autors que al segle XVI haguésin conreat aquesta llengua.

La llengua àrab és la segona més antiga i fou molt utilitzada a totes les arts

"Siguese tras esta, la Araviga, que es verdaderamente Hebrea; la qual tiene el lugar segundo, no solo por su antigua i nobla descendencia, como tambien por haver escrito en ella muchos Españoles bien, i agudamente diversas obras en todas las artes liberales: efta fe habla en el reino de Granada, i en parte de los reinos de l'Andaluzia, de Valencia, i Aragón."

Aquí l'autor ens parla de la segona llengua més antiga de les que es parlaven a Península Ibèrica al segle XVI: l'àrab. I ens diu, com també asseguren els experts avui, que té el mateix origen que la llengua dels hebreus. A més, ens aporta que és una llengua antiga i de descendència noble, que ha estat molt utilitzada per prominents autors espanyols en totes les arts. Especifica que es parla a Granada (Regne de Granada), que l'autor separa del regne d'Andalusia, on també diu que es parla, en algunes parts, a més dels regnes de València i d'Aragó.

La llengua catalana prové de l'Aquitània i és més antiga i docta que l'espanyola

"La tercera, es la lengua Catalana; esta es verdaderamente Francesa, i trahe fu origen dela provincia de Gafcoña, dela mui antigua ciudad de Limojes: hablase en ella enlos reinos de Cataluña, de Valencia, Mallorca, Menorca, Iviça, Cerdeña, i aun en Napoles, tiene efta lengua su lugar imediadamente junto ala lengua Araviga (dexando aparte muchas, i mui buenas razones) por esta solo, que, despues delos Araves, no se han escrito en toda España tantos, tan buenos, i tan sotiles libros en prosa, i metro, como en esta lengua Catalana, tanto que todos los Italianos a una boz dicen, i confieissan, haver sido los Proençales inventores de fus trobas, de que hoi dia tanto se precia la ingeniosa i prudente Italia: i la lengua Proençal, deque ellos hablan, es la mesma Catalana, lo qual ninguno duda, i silo dudase, fe prueba del pie ala mano por las mui antiguas obras delos Proençales, por el Dante, por el Petrarca, por el Bocacho, i principalmente por el veinteno Canto de su Purgatorio del Dante, en el qual haze hablar à su maestro, el gran Limosin, padre de poësia, el divino Arnoldo Daniel, digo, le haze hablar en lengua de Limojes, o Proençal, do se vée claramente, que la Proençal, i Catalana fon una mesma lengua."

Respecte a la llengua catalana, que situa com la tercera més antiga de la península i que l'autor assegura que és anterior a l'espanyola, la gramàtica també ens diu que prové de França, i ens concreta el lloc: de la Gasconya, de la ciutat de Llemotges, a l'Aquitània. En altres articles ja hem vist que, segons diverses fonts romanes, hi ha constància que a l'Aquitània habitava el poble dels catalauni, que conformava els exèrcits dels emperadors gals. En aquest sentit, encaixaria perfectament que la llengua catalana hagués penetrat a Catalunya de la mà dels catalauni o gals catalans de

L'Aquitània, tal i com diu la gramàtica que analitzem.

El llibre afegeix que al segle XVI el català es parlava a Catalunya, València, les Illes Balears, Sardenya i Nàpols, a part de l'antiga Provença, que abastaria l'actual Occitània, atès que, com veurem després, l'autor considera el català i el provençal la mateixa llengua.

D'altra banda, la gramàtica de Lovaina ens explica que el català tenia el mateix nivell i prestigi que l'àrab, atès que "s'han escrit els millors llibres i la utilitzen els millors autors de les Espanyes". Tan és així, que el llibre assegura que el català o provençal ha donat origen a la cèlebre lírica italiana, com, segons diu, demostren les obres dels principals autors en aquesta llengua: en Dante, en Bocaccio, etc.

Un detall important és que a la Gramàtica de Lovaina no es diu que el llatí fos una de les llengües parlades pel poble a les Espanyes.

L'espanyol, o llengua vulgar, és l'idioma més nou i dóna origen al portuguès

"El quarto lenguaje es aquel, que io nuevamente llamo , Lengua Vulgar de España, porque se habla, i entiende en toda ella generalmente, i en particular tiene su assiento en los réinos de Aragón, Murcia, Andaluzia, Castilla la nueva, i vieja, Leon, i Portugal: aunque la lengua Porteguesa tiene tantas, i tales variedades en algunas palabras, i pronunciaciones, que bien se puede llamar lengua de porsí: todavia no es apartada realmente de aquella, que io llamo vulgar, antes son una mesma cosa, manaron de una mesma fuente, tienen en todo, i por todo una mesma descendencia, salvo que la Portuguesa se paresee algo mas con la madre de entrambas, la lengua Latina. Pero esto no embargante , licito es acadauno apartarlas la una dela otra, i de quatro que lo hize, hazer cinco lenguas diferentes."

Per l'autor de la gramàtica, la llengua vulgar, que és com ell anomena a l'espanyol, es la parla més recentment apareguda, i l'anomena vulgar pel fet de ser la més estesa a la Península Ibèrica quan s'escriu el llibre, és a dir, al segle XVI. Aquesta llengua vulgar, es parlava al regne d'Aragó, al de Lleó, al de Múrcia, al d'Andalusia, al de Castella i al de Portugal. Respecte a Portugal, l'autor diu que allí la llengua vulgar és parlada amb tantes variants que alguns autors ja la veuen com un idioma nou. Per tant, per l'autor de la gramàtica, el portugués derivaria de la llengua vulgar.

L'espanyol ja es parlava al regne d'Aragó i al regne de Lleó abans que a Castella

A esta, que io nombro Vulgar, algunos la llamaron lengua Española, en lo qual, a mi parescer, erraron, pues vemos que en España hai mas de una lengua: i otras mas antiguas, que no es esta, i de mas lustre, por los mas escritores, que han tenido. Otros la llamaron Castellana, dandole el nombre dela provincia de Castilla, donde (segun se dize) ella mas floresce; loqual, aunque no parece desaforado, todavia es nombre ambicioso, i lleno de imbidia, pues es mas claro que la luz del sol, que los reinos de León, y Aragón tienen maior y mejor derecho en la lengua Vulgar, que no el reino de Castilla,

Aquí, se'ns diu que, en parer de l'autor, és una errada anomenar espanyol a la llengua vulgar, atès que el basc, l'àrab o el català es mereixerien més aquest nom pel fet de ser llengües més antigues i més prestigioses. L'autor també veu un error anomenar-la llengua castellana, atès que ja es parlava als regnes d'Aragó i de Lleó abans que a Castella. Per tant, ens està dient que aquesta no és la llengua pròpia de Castella.

Esmenta, a més, que els que l'anomenen castellà ho fan per ambició i enveja. Imaginem que es refereix a l'enveja que podria haver tingut Castella, el regne més nou, envers els regnes més antics i amb solera, amb llengua i història pròpies.

La llengua que es parlava a Castella era l'àrab, no pas l'espanyol. Els reis de Lleó i de Catalunya i Aragó conquereixen Castella als moros i la cristianitzen

i esto por tres razones: la primera, porque estando Castilla debaxo la sujecion de reies Moros, do no se hablava fino en Aravigo, en Aragon, i Leon reinavan reies Cristianos en cuio reino entonces ia se hablava en la lengua ellos quieren nombrar Castellana: la segunda, porque toda Castilla fue cóquistada i reduzida ala lei de Cristo por la industria emparo, i favor de los reies de León i Aragón, echando della los Moros, que la posseian: la tercera, por quanto siendo los dos

reinos sobredichos con ceptro i real corona adornados, Castilla era condado sujeto i dando parias al reino de León.

A més, mentre ens explica dos motius més que reforcen el seu argument, ens aporta algunes dades ben curioses sobre la història del regne de Castella. Ens diu que Castella era un territori que estava sota el domini dels reis moros i on només s'hi parlava l'àrab. I ens assegura que això fou així fins que els reis de Lleó i de la corona catalano-aragonesa varen conquerir aquest territori i el varen convertir al cristianisme. Una història muy diferente a la oficialista.

Per acabar-ho de rematar, l'autor anònim ens diu que després de ser conquerit el territori de Castella als sarraïns per ambdós reis, aquest va passar a ser un comtat sotmès amb pàries al regne de Lleó, és a dir, que pagava un tribut o pària al rei de Lleó.

L'espanyol és la llengua més vulgar, en el sentit de la més estesa geogràficament.

Por las quales causas, i otras que adrede callo, me parecio nombrarla no Española ni Castellana, fino Vulgar como siempre la llamaré en toda esta obra; porque siendo la mas vulgar, la mas usada, i la que mas tierra ocupa en toda España, fue necesario hallarle un nombre conforme alo que ella es para fe diese acadauno lo suio, quitando todo perjuicio i contienda. i esto basta para lo que se deve saber acerca del nombre desta lengua, que al presente enseñar queremos.

Es interessant aquest paràgraf perquè l'autor anònim sembla insinuar una auto-censura quan diu "por las quales causas, i otras que adrede callo". Es a dir, que ens suggereix que encara hi ha més causes que justifiquen que a aquesta llengua no se l'hagi d'anomenar ni espanyol ni castellà, però que, per algun motiu desconegut, no ho pot dir. Potser aquí l'autor ens hauria parlat de la imposició forçada, per part de la inquisició i de la Cort hispànica, a partir de determinat moment, d'aquesta llengua vulgar a tots els territoris de l'imperi.

I a continuació, justifica perquè l'autor anomena "vulgar" aquesta llengua. Hi veu dues raons: la primera és pel fet de ser la llengua més vulgar, i aquí potser es refereix a la que utilitza el "vulgo", és a dir, la gent sense educació ni pedigrí. Es una llengua sense literatura, ni massa història, ni pedigrí. Poc conreada i utilitzada per la gent vulgar o senzilla, la gent del camp, no pas per la noblesa o a la cort. Cosa que seria molt lògic si és la llengua més nova. La segona: perquè al seu temps ja és la més utilitzada o estesa per tota la península ibèrica.

L'espanyol o llengua vulgar és una corrupció del llatí

Esta lengua Vulgar tiene su origen dela Latina, sino que con el comercio i aun con el imperio de muchas i mui peregrinas naciones como Africanos, Godos, Vandalos, Unos, Alanos i otras; queda tan mudada, i deshecha de su propiedad, i natural ser, admitiendo en su habla palabras, acentos,i pronúnciaciones extranjeras, ha resultado,i venido a hazerse una lengua de por si, compuesta dela Latina, i delas sobredichas; de tal manera que tenga mui mucho mas delo Latino, que delas otras, tanto claramente sele parezca ser aquella mesma, que antiguamente se usava en Roma: pordonde no sin causa se puede llamar esta nra Vulgar, lengua Latina alterada, i corompida.

L'autor del llibre fa derivar la llengua vulgar del llatí, del qual en seria una corrupció, a causa de les moltes nacions que han senyorejat i comerciat amb els territoris on es parlava, omplint-la d'estrangerismes. I esmenta els africans, els gots, els vàndals, els huns, els al·lans i altres pobles.

Curiosament, al llibre no es diu el mateix del català, al qual no se'l relaciona amb el llatí. I un altre punt interessant d'aquest llibre és que en cap moment es diu que a la península ibèrica s'hagi parlat llatí, com si aquesta hagués estat una llengua de govern o d'església, però no pas parlada mai pel poble.

Història Usurpada

Podeu llegir l'article original a través del següent enllaç:

<https://historiausurpada.blogspot.com/2020/06/lespanyol-no-es-la-llengua-propia-sw-castella-segons-una-gramatica-del-segle-XV.html>